

VETpreneur

Bilten

**Projekat podržava stručno obrazovanje
i obuku na Zapadnom Balkanu**

Br.1. januar - decembar 2023.

VETpreneur je projekat koji podržava stručno obrazovanje i obuku na Zapadnom Balkanu. Finansira ga Evropska Unija preko komponente Erasmus+ Izgradnja kapaciteta u VET-u, u periodu od januara 2023. do decembra 2025. VETpreneur pruža niz pažljivo dizajniranih aktivnosti za izgradnju kapaciteta - uključujući **mobilitnost nastavnika i učenika** iz zemalja partnera sa Zapadnog Balkana: Albanija, Bosna i Hercegovina i Crna Gora do zemalja članica EU. Projekat se bavi zajedničkim regionalnim, ali i specifičnim problemima zemalja koji se odnose na mlade i odrasle u kontekstu VET sektora u skladu sa izveštajima ETF-a (izveštaji iz Torino procesa) iz 2020. i 2021. godine. Pri tome, projekat VETpreneur primenjuje korišćenje Okvira EntreComp (preduzetništvo kao ključna kompetencija) u formalnom i neformalnom VET obrazovanju i obuci na Zapadnom Balkanu.

Unapređenje u formalnom VET obrazovanju će se odvijati kroz program učeničkih kompanija i razvoj inovativnih laboratorija zasnovanih na rješavanju problema u preduzetništvu, kreiranje didaktičkog materijala i obuka za trenere. U neformalnom obrazovanju i obuci, promovisaće se kroz VET centre za odrasle, putem događaja umrežavanja, i kreiranje instrumenata za priznavanje.

Članica mreže
JA Worldwide

Aktivnosti:

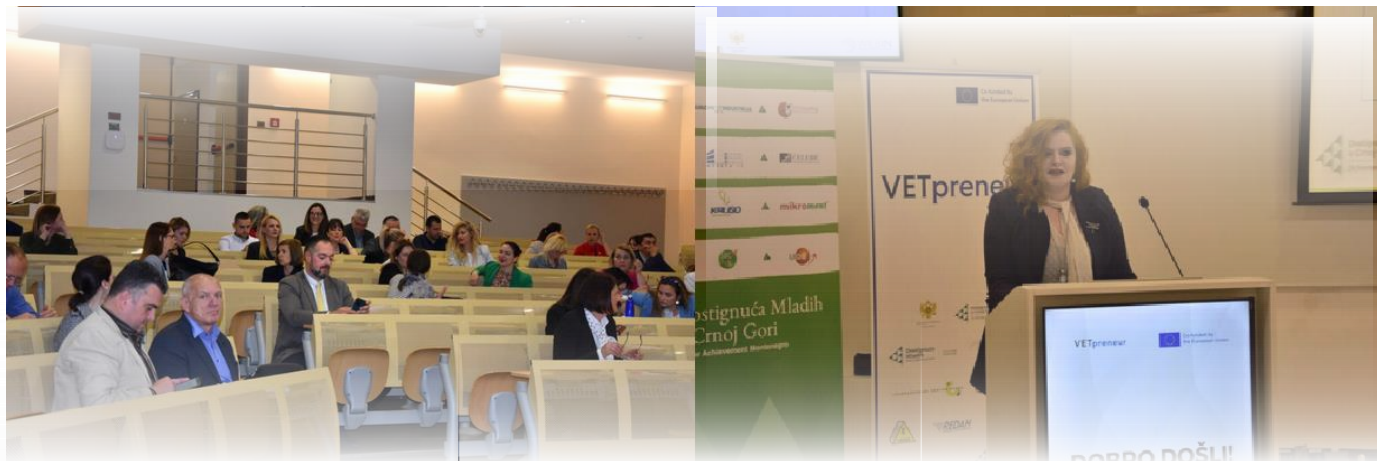
Inicijalni sastanak u Beogradu, priprema za realizaciju projekta

Inicijalni sastanak projekta VETpreneur koji je održan je u Beogradu od 27. do 28. februara 2023. godine predstavljao je ključni događaj za saradnju među partnerskim organizacijama sa Zapadnog Balkana i Belgije. Događaj je pružio priliku partnerima da usklade svoje ciljeve, razjasne uloge i odgovornosti, te uspostave koherentan vremenski okvir projekta, stvarajući čvrstu osnovu za koordinisane napore. Kao rezultat uticajnih diskusija i strateškog planiranja koje se odvijalo, partneri su napustili početni sastanak inspirisani i puni energije, spremni da započnu realizaciju projekta sa ujednačenom dinamikom i jasnim osećajem svrhe.

Okvir - EntreComp u sistemu obrazovanja i obuke u Crnoj Gori

U okviru projekta VETpreneur - Pružanje stručnog obrazovanja i obuke preduzetničkog obrazovanja - prihvatanje u regionu, održana je uvodna konferencija EntreComp, 28. aprila 2023. godine.

Projekat podržava Evropska unija i ima za cilj da obezbijedi kvalitetne strategije, metode i programe koji će direktno uticati na razvoj i poboljšanje kvaliteta preduzetničkog obrazovanja u regionu Zapadnog Balkana. Struktura Konferencije bila je zasnovana na prezentacijama eksperata u kojima je, nakon uvodnih reči, predstavljen pregled dosadašnjih dostignuća i istovremeno analiza potreba za daljom integracijom okvira EntreComp u sistem obrazovanja i obuke u Crnoj Gori, uz timski rad i diskusiju.

Program za uključivanje učenika u razvoj i upravljanje sopstvenim kompanijama u školi

Obuka 18 nastavnika srednjih škola u Crnoj Gori održana je od 27. do 28. maja u Podgorici, u okviru projekta VETpreneur.

Učenička kompanija je program preduzetničkog obrazovanja koji omogućava učenicima da se uključe u razvoj i upravljanje sopstvenim kompanijama u školi, sa stvarnim proizvodima i uslugama, kao i da upravljaju zaradom tokom srednjoškolskog obrazovanja. Stoga je cilj obuke da nastavnici steknu potrebno znanje i vještine za implementaciju programa i time pokrenu učeničke kompanije u školi.

Proces integracije Okvira - EntreComp u sistem obrazovanja i obuke na Zapadnom Balkanu

Radni dokument „Novi zamah - EntreComp na Zapadnom Balkanu“, opis procesa integracije okvira EntreComp u sistem obrazovanja i obuke u zemljama Zapadnog Balkana sada je dostupan na ovom [LINKU](#).

Dokument će se koristiti kao vodič za rad Intersektorske radne grupe za EntreComp okvir, koja je formirana u junu 2023. godine, i koja ima zadatak da razvije instrumenta za nastavnike i školski menadžment o integraciji odabranih kompetencija EntreComp u nastavu i učenje u VET-u, uz instrument za priznavanje EntreComp kompetencija.

Regionalna „Intersektorska Radna Grupa – ISWG“ je počela sa radom

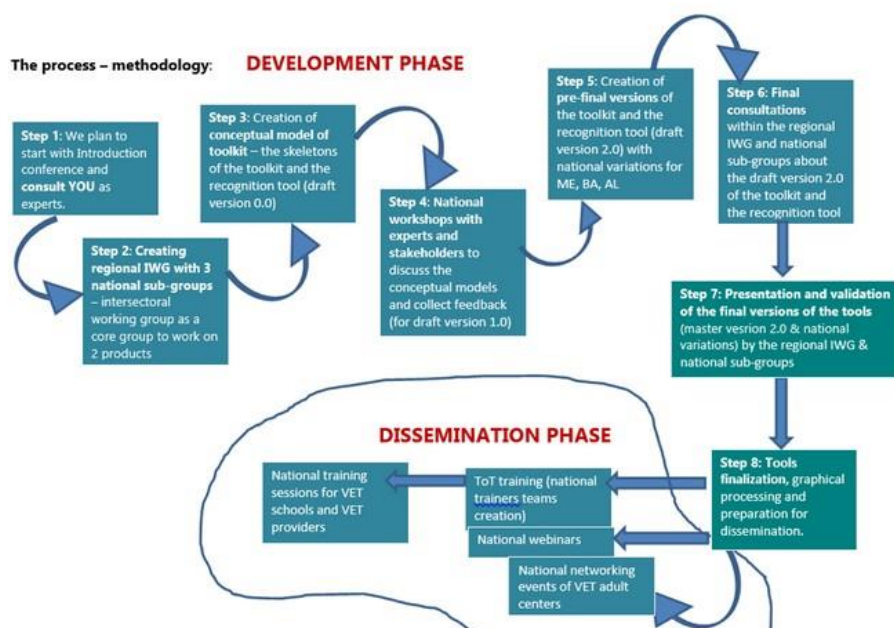
Intersektorska Radna Grupa za Zapadni Balkan formirana je u januaru 2024. godine kao međunarodni tim stručnjaka u oblasti VET-a, sa zadatkom da integriše kompetencije Okvira - EntreComp u prakse nastave i učenja u zemljama Zapadnog Balkana. Tim je osnovan, i radi uz podršku regionalnog projekta VETpreneur.

Radna grupa ima 22 člana i 3 predstavnika partnera na projektu koji predstavljaju različite aktere VET-a na Zapadnom Balkanu, i u zemljama partnerima EU, kao što su nacionalna i pokrajinska ministarstva i agencije zadužene za VET škole, privredne komore, poslodavci, organizacije civilnog društva, pružaoci VET obrazovanja za odrasle, itd. Rad ISWG-a fokusiran je na razvoj 2 ključna proizvoda koja će biti predstavljena obrazovnim institucijama u sistemu VET:

- Didaktički materijal za integraciju EntreComp okvira u VET programe i prakse,
- Instrument za priznavanje preduzetničkih kompetencija stečenih kroz VET program.

Koordinirajuća institucija ISWG-a je Institut za Zapadni Balkan iz Beograda. Više detalja o ISWG-u, članovima i planu rada možete naći [ovdje](#).

ISWG će raditi u dvije faze, u skladu sa sledećim planom rada:

Za više informacija o Intersektorskoj radnoj grupi na Zapadnom Balkanu i njenom doprinosu VET sektoru kroz promociju inovativnih instrumenata, pratite nas na na Instagram@vetpreneur.project i Facebook stranici VETpreneur project.

30 nastavnika iz BiH su prošli trening za program Učenička kompanija

Obuka za program Učenička kompanija za nastavnike iz Bosne i Hercegovine održana je 26-27. septembra u Sarajevu. Obuku su organizovali Inkubator društvenih inovacija Munja, Udruženje za ekonomski razvoj Redah i Privredna komora Republike Srpske u okviru projekta VETpreneur.

Obuka je pripremljena i uspješno realizovana od strane dvoje nastavnika koji dolaze iz Srbije: Marije Urošević i Milana Nikolića.

Evaluacija obuke pokazala je da su teme i sadržaji predviđeni programom implementirani, da su treneri bili pripremljeni i dobro su poznavali oblast. Program navodi da profesori planiraju da primijene znanja i vještine stečene tokom obuke u radu sa svojim učenicima u školi i da preporuče program obuke svojim kolegama.

Nastavnici iz Crne Gore, Bosne i Hercegovine i Albanije prisustvovali su na 3 online sesije

Prva Zoom sesija održana je 7. novembra 2023. godine. Nastavnici su upoznati sa učenicima kompanije EkoLim. U prvoj godini srednje škole "Bora Stanković" iz Niša, ovi učenici su osnovali Učeničku kompaniju koja je uspjela da proizvede solarne panele od prikupljenih limenki. Bili su veoma zapaženi na nacionalnom takmičenju i kroz svoje obrazovanje nastavili su da razvijaju svoju preduzetničku priču. Nastavnica geografije, Ana Veljković, vodila ih je kroz cijeli proces.

Nakon uspješnih priča iz Srbije, imali smo priliku da čujemo uspješne priče koje dolaze iz organizacije Junior Achievement u Albaniji. Na drugoj Zoom mentorskoj sesiji 7. decembra upoznati smo sa:

Anxhela Zeneli - predsjednica mreže alumništa Junior Achievement Albanija

Oriana Çekrezi - osnivačica Dora Kreative

Denis Alizoti - koordinator programa JA Albanija i alumništa programa

23. novembra na trećoj Zoom mentorskoj sesiji slušali smo uspješnu priču o preduzetničkom obrazovanju o kojem je pričao Miodrag Savović, savjetnik za obrazovanje u Ministarstvu prosvjete Republike Srbije.

Do prije nekoliko godina, Miodrag Savović vodio je program Učenička kompanija u Četvrtoj beogradskoj gimnaziji. Nastavnik matematike koji je shvatio važnost vannastavnih aktivnosti za razvoj ličnih i profesionalnih vještina učenika doprinio je formiranju tima nastavnika u školi koji su vodili preduzetničku sekciju.

Od 2018. godine, Miodrag Savović radi u Ministarstvu prosvjete i Školskoj upravi u Beogradu, gdje prati rad srednjih škola i timova za preduzetništvo i međupredmetne kompetencije u školama. Zahvaljujući njegovoj upornosti i radu njegovih kolega u Četvrtoj beogradskoj gimnaziji, ta škola je osvojila Evropsku titulu „Preduzetnička škola“ u Istanbulu u julu 2023. godine.

Zoom sesijama su prisustvovali nastavnici i učenici iz Crne Gore, Bosne i Hercegovine i Albanije..

Naredne aktivnosti

- Tokom aprila i maja 2024. godine identifikovaćemo i prikupljati metodologije i prakse scenarija za nastavu koje vode ka ovladavanju preduzetničkih kompetencija - poziv za učešće će biti objavljen;
- Razvijamo poziv za mobilnost učenja za učenike i odrasle, kao i za praćenje rada za menadžment VET škola, nastavnike i pružaoce VET obrazovanja za odrasle - pozivi za prijave će biti objavljeni;
- Razvijamo laboratorije za učenje zasnovane na problemima u virtuelnom okruženju za VET škole - nacrt će biti predstavljen u 2024. godine;
- Razvijamo koncept za uspostavljanje regionalne zajednice prakse u VET-u - poziv za interesovanje će biti objavljen 2024. godine;
- Mogućnosti obuke za nastavnike i menadžment VET škola - pozivi za učesnike će biti objavljeni 2024. godine;

Budite u toku i pratite VETpreneur projekat za više informacija i mogućnosti!

Rezime projekta

Naziv projekta: Pružanje stručnog obrazovanja i obuke za prihvatanje preduzetničkog obrazovanja u regionu

Akronim projekta: VETpreneur

Datum početka projekta: 1. januar 2023.

Datum završetka projekta: 31. decembar 2025.

FINANSIRANO OD: EU preko programa Erasmus+, Izgradnja kapaciteta u VET.

Konzorcijum:

DOSTIGNUCA MLADIH U SRBIJI (Junior Achievement Serbia) - project coordinator

WESTERN BALKANS INSTITUTE (WEBIN)

IZOBRAZEVALNI CENTER GEOSS

CSI CENTER FOR SOCIAL INNOVATION LTD

JUNIOR ACHIEVEMENT MONTENEGRO

ZAVOD ZA SKOLSTVO PODGORICA (BES)

INKUBATOR DRUSTVENIH INOVACIJA - MUNJA

ASOCIJACIJA ZA EKONOMSKI RAZVOJ REDAH

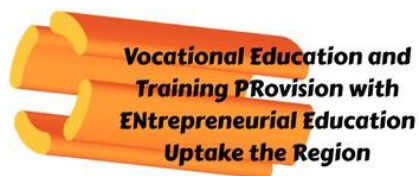
CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF REPUBLIKA SRPSKA

JUNIOR ACHIEVEMENT OF ALBANIA

JUNIOR ACHIEVEMENT EUROPE

Finansirano od strane Evropske Unije. Stavovi i mišljenja izraženi su isključivo od strane autora i ne odražavaju nužno stavove Evropske Unije ili Izvršne agencije za obrazovanje, audiovizuelnu politiku i kulturu (EACEA). Ni Evropska Unija ni EACEA ne mogu biti odgovorni za njih.

Pratite nas za još mnogo predstojećih aktivnosti

www.vetpreneur.info

[@vetpreneur.project](https://www.instagram.com/vetpreneur.project)

[VETpreneur project](https://www.facebook.com/vetpreneur.project)

